

בבית המשפט העליון
בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בג"ץ 5135/14
בג"ץ 5136/14
בג"ץ 5498/14
בג"ץ 6209/14
בג"ץ 6211/14
בג"ץ 6404/14
בג"ץ 6713/14
בג"ץ 8408/14

____ נופל ואח'

ע"י ב"כ עוה"ד בנימין אחסתרובה (מ"ר 58088) ו/או סיגי בן
ארי (מ"ר 37566) ואח'

בעניין
בג"ץ 5135/14
ואח'

מהמוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר
רח' אבו עוביידה 4, ירושלים, 97200
טל': 02-6283555; פקס: 02-6276317

____ מחאמיד ואח'

ע"י ב"כ עוה"ד עדי לוסטיגמן (מ"ר 29189) ואח'
מרחוב שמואל הנגיד 27 ירושלים 94269
טל': 02-6222808; פקס: 02-5214947

ובעניין בג"ץ
8408/14

העותרים

- נ ג ד -

1. כנסת ישראל
2. ראש הממשלה
3. שר הפנים
4. היועץ המשפטי לממשלה

ע"י פרקליטות המדינה
רח' צלאח א-דין 29, ירושלים
טל': 02-6466590; פקס: 02-6467011

המשיבים

תגובה מטעם העותרים

בהתאם להחלטת בית המשפט הנכבד מיום 12.8.2015, מתכבדים העותרים בבג"ץ 5135/14, בג"ץ 5136/14, בג"ץ 5498/14, בג"ץ 6209/14, בג"ץ 6211/14, בג"ץ 6404/14, בג"ץ 6713/14 ובבג"ץ 8408/14, להגיש בזאת תגובה מאוחדת מטעמם להודעות העדכון מטעם המשיבים מיום 5.8.2015, כדלקמן:

רקע

1. בפתח תגובתם, מבקשים העותרים לשוב ולציין כי העתירות שבנדון – ועתירות נוספות – הוגשו לבית המשפט הנכבד בעקבות הערותיו הנוקבות של בית המשפט במסגרת פסק דינו מיום 20.5.2013 בע"מ 6407/11 – דג'אני ואח' נגד משרד הפנים – רשות האוכלוסין (20.5.13) ובפסקי דין נוספים שניתנו בעקבותיו (ע"מ 4014/11 אבו עיד נ' משרד הפנים, ע"מ 9168/11 פלוני נ' משרד הפנים, ע"מ 6480/12 דחנוס (רג'בי) נ' משרד הפנים וע"מ

9167/11 חסן נ' משרד הפנים, 4324/11 מחמד נ' משרד הפנים, 1145/13 אבו חבלה נ' משרד הפנים) (להלן: עניין דג'אני וביחד עם פסקי הדין הנוספים פסקי הדין בעניין דג'אני), כלומר פסקי דין שהראשון בהם ניתן לפני למעלה משנתיים.

2. עוד יודגש, כי בעקבות קבלת פסקי הדין בעניין דג'אני, פנו העותרים למשיבים בבקשה לפעול בעניינם של אלו השוהים בישראל כדין, במסגרת הליכים לאיחוד משפחות במשך שנים רבות, על מנת שיקבלו מעמד בישראל, וזאת בהתאם להערותיו החשובות של בית המשפט.

3. ברם, על אף שלמשיבים היה די והותר זמן לבחון את הערות בית המשפט ואת אופן יישומן, בטרם הארכת תוקף חוק האזרחות והכניסה לישראל (הוראת השעה) התשס"ג-2003 (להלן: **הוראת השעה**), שבו המשיבים והאריכו את הוראת השעה מני אז פעמיים נוספות, בשנת 2014 וכעת בשנת 2015, וזאת, מבלי שלהארכה קדמה כל בחינה עניינית של הערות בית המשפט בפסקי הדין בעניין דג'אני.

4. דא עקא, שמעיון בהודעות העדכון עולה, לדאבון לב, כי גם עתה, אין מדובר בתגובות ענייניות להערות בית המשפט בפסקי הדין בעניין דג'אני, או להערותיו של בית המשפט במסגרת הדיון שנערך בעתירות דן ביום 8.6.2015, ואף לא לטענות העותרים בעתירות שבנדון. כמו כן, אין בהודעה כל התייחסות של ממש לעניין המרכזי שעומד בבסיס כל העתירות והערות בית המשפט, והוא **חלופי הזמן**. בנוסף, תגובת המשיבים אף אינה מגובה בתצהיר ובנתונים שיבססו כדבעי את הטענות המועלות בהודעה.

5. לפיכך, והואיל ונחזה כי גם בחלופי שנתיים ממועד פסק הדין בעניין דג'אני, ולמעלה מ-13 שנה מאז תחולת המצב החוקי נשוא העתירות, מבכרים המשיבים להגיש הודעות עדכון הכוללות אמירות כלליות, שאינן אלא ניסיון נוסף לדחות את הקץ, חוזרים ומבקשים העותרים מבית המשפט הנכבד להוציא מלפניו צו על תנאי, כמבוקש בעתירות. נפנה עתה לדברים כסדרם.

תגובת העותרים להודעות העדכון של המשיבים

6. בסעיף 5 להודעת העדכון של המשיבים 1-3 ו-5-6, המהווה את ליבת ההודעה, הם מודיעים כי על פי חוות דעתו של השב"כ, אשר הוגשה לשר הפנים והועברה לעיון חברי הממשלה, עובר להארכה האחרונה של הוראת השעה, אוכלוסיית המבקשים איחוד משפחות מהשטחים – לצד אוכלוסיות נוספות – מהווה אוכלוסיית סיכון לעומת המבקשים איחוד משפחות ממקומות אחרים. זאת, נוכח האפשרות המוכחת להסתייע באוכלוסייה זו לשם ביצוע פיגועים ובשים לב לחופש התנועה ולנגישות העדיפה של מקבלי היתרי שהייה ואף יותר מכך, של בעלי רישיון ישיבה בישראל. כפי שנאמר בהודעת העדכון על ידי המשיבים עצמם, אין מדובר בעמדה מקצועית חדשה, אלא בטענה ידועה ומוכרת שלעמדת המשיבים עומדת בעינה גם כיום. לפיכך, ולצד שיקולי ביטחון לאומי, נמסר על ידי המשיבים בהודעתם, כי עמדת גורמי הביטחון הינה כי מתקיימים טעמים ביטחוניים המצדיקים, כשלעצמם, את הארכת תוקף הוראת השעה לעת הזאת.

7. כאמור, בטענותיהם אלו של המשיבים אין כל חדש. המשיבים העלו טענות אלו במסגרת הדיון שנערך בעתירות ביום 8.6.2015, כאשר הבהירו לבית המשפט כי לשיטתם, לחלופי הזמן אין כל השלכה ביחס לסיכון הנובע מאוכלוסיית תושבי השטחים המתגוררת בישראל כדיון, במשך שנים רבות, במסגרת הליכים לאיחוד משפחות. לא זו אף זו. למעשה מדובר בטענות המועלות על ידי המשיבים, בוורסיה זו או אחרת, מאז כניסתה לתוקף של החלטת הממשלה בשנת 2002 והוראת השעה בשנת 2003 ועד עצם היום הזה.

8. דא עקא, טענות אלו, היו גלויות וידועות לבית המשפט הנכבד אשר ישב בדיון בפסקי הדיון בעניין דג'אני ובעתירות דכאן, ואף על פי כן, הדבר לא מנע ממנו להעיר למשיבים את הערותיו הנוקבות, בעניין המשמעות שיש לחלופי הזמן בהליכי איחוד משפחות.

9. כך למשל, נזכיר את דברי כב' השופטת ברון בדיון מיום 8.6.2015, שהצטרפה להערותיו, בהקשר זה, של כב' השופט עמית:

האם לא יכול שחלופי הזמן משליך על ההוראה הזאת באופן שפלח מסוים ניתן לומר שביחס אליו זה לא מידתי בהתייחס לחלופי הזמן. הבחינה החוקתית נעשית בחלופי הזמן. (עמ' 12, שורות 20-22 לפרוטוקול הדיון מיום 8.6.15).

וכן דברי כב' הנשיאה נאור, בהתייחסה לטענת ב"כ המדינה בדיון, כי ישנה מניעה ביטחונית לכאורה המונעת שדרוג מעמד גם ממי ששוהה שנים רבות בישראל:

בחומר שבפנינו, לכל התזה הביטחונית, איפה זה מופיע בתגובה שלכם? (עמ' 12, שורה 36 לפרוטוקול הדיון מיום 8.6.2015).

10. מיד בהמשך לכך, נשאלה המדינה לגבי הנתונים עליהם מסתמכת עמדתה, וזאת, לעומת האמירות הכלליות בדבר המצב הביטחוני היום, אמירות עליהן חזרו המשיבים גם בהודעתם דכאן.

11. ואמנם, הטענות לסיכון ביטחוני עתידי, הנובע לכאורה מהאוכלוסייה שבעניינה הוגשה העתירה אם מעמדה ישודרג, אינן מגובות בתצהירים ואף לא בנתונים שיאששו אותן. מדובר אם כן לכאורה, בטענות כלליות שלא הועמדו למבחן ואשר ללא נתונים ברורים לא ניתן לבחון את אמיתותן. בחינת אותן טענות כלליות והנתונים שעליהם הן מתבססות נדרשת בפרט עת מדובר בטענות החוזרות על עצמן כהצדקה לחוק שאמור היה להיות הוראת שעה ובפועל, פגיעותיו הגורפות מתקיימות במשך למעלה מ-13 שנה.

12. ואכן, מן הראוי היה כי הודעת העדכון שבנדון תגובה בנתונים של ממש. ככל הידוע לעותרים, המשיבים מעולם לא הציגו נתונים שיאששו את טענתם לפיה דווקא מתן רישיון שיבה ארעי בישראל לאוכלוסייה שבעניינה הוגשה העתירה – תושבי השטחים ששוהים בישראל שנים רבות כדיון בהליכים לאיחוד משפחות, ובהם ילדיהם של תושבי ירושלים המזרחית אשר גדלו בישראל – מגביר את הסיכון הנובע ממנה וגורם לעלייה במעורבותם בפגיעים, לעומת המצב הנוכחי, בו שוהה אוכלוסייה זו בישראל באמצעות היתרי שהייה.

סיכום

13. הנה כי כן, לא זו בלבד שהמשיבים לא מצאו לנכון להביא, במסגרת ההודעה שהגישו, ולו בדל נתון לתמיכה בטענותיהם הכלליות בפני בית המשפט, אלא שלמעשה הם אף מודיעים, כי בשנתיים וחודשיים שחלפו מאז מתן פסק הדין בעניין דגיאני, ובמסגרת שתי הארכות החוק השנתיות, לא נתנו לא הכנסת ולא הממשלה את הדעת להערות בית המשפט. רק כעת, בעקבות החלטת בית המשפט מיום 8.6.2015, "החלה רשות האוכלוסין לקיים עבודת מטה ביחס להערות בית המשפט הנכבד בנוגע לחוק הוראת השעה". בנוסף, מודים המשיבים בהודעתם, כי עבודת המטה הינה ייעודית להערות בית המשפט בדיון מיום 8.6.2015 ולשאלות שהועלו בעתירות לגבי קבוצת האוכלוסייה, אשר לוקחת חלק בהליכים לאיחוד משפחות מזה זמן רב. דומה אם כן, כי אף חוות הדעת הביטחונית, אליה מפנים המשיבים בהודעה – חוות דעת אשר קדמה לעבודת המטה עליה מדווחים עתה המשיבים – לא התייחסה ספציפית לאוכלוסייה זו ולאפשרות להקל עליה בהתאם להערות בית המשפט. התנהלות המשיבים ממחישה את הצורך שהיה בהגשת העתירות, אשר הוגשו לאחר מיצוי הליכים מלא וממושך ועל יסוד הערות של כמעט כל חברי מותב בית המשפט העליון.
14. משכך, ונוכח הודעות העדכון של המשיבים, שבים העותרים על בקשתם בכתב העתירה, כי בית המשפט הנכבד יוציא מלפניו צו על תנאי. בנוסף, יבקשו העותרים מבית המשפט הנכבד לקבוע מועד לדיון בעתירות בפני הרכב מורחב.

7 ספטמבר 2015

עדי לוסטיגמן, עו"ד

ב"כ העותרים

בנימין אחסתרובה, עו"ד

ב"כ העותרים